

BASIN BÜLTENİ**30.09.2026****DEVA Partili Esen Belfast dönüşü: "Kuzey İrlanda deneyimi gösterdi ki süreç kolay değil; Türkiye kendi barış elbisesini dikmek zorunda"**

DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve İstanbul Milletvekili Elif Esen, Demokratik Gelişim Enstitüsü'nün düzenlediği Belfast ve Dublin çalışma ziyaretine katıldı. Esen, Kuzey İrlanda barış sürecinde rol almış siyasetçiler, kadın örgütleri, sivil toplum temsilcileri, kamu görevlileri ve akademisyenlerle yapılan görüşmeleri değerlendirdi. Görüşmelerde müzakerelerin yürütülmesi, Hayırlı Cuma Anlaşması'nın uygulanması ve anlaşma sonrasında barışın korunması ele alındı.

Belfast ve Dublin'de Kuzey İrlanda barış sürecinin aktörleriyle görüşen Elif Esen, verilen sözlerin nasıl uygulanacağını ve sonuçların nasıl ölçüleceğinin baştan düşünülmesi gerektiğini söyledi. Esen, İrlanda'nın ulusal eylem planlarındaki ilerlemeye ilişkin sorusuna tatmin edici sayısal verilerle yanıt alamadığını belirtti.

"Başka bir ülkenin çözümünü olduğu gibi alamayız"

Kuzey İrlanda deneyiminin Türkiye için önemli sorular ortaya koyduğunu belirten Esen, her sürecin kendi tarihsel ve toplumsal koşulları içinde kurulması gerektiğini vurguladı: "Barış kolay bir süreç değil; Türkiye kendi barış elbisesini dikmek zorunda. Kuzey İrlanda'da tarafların nasıl aynı masada kaldığını, hangi güçlüklerle karşılaştığını ve bugün neyi farklı yapacaklarını dinledik. Bu deneyimden öğrenmeliyiz. Ancak Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu yolu, kendi koşullarımızı ve toplumun adalet duygusunu gözетerek oluşturmalıyız."

"Güvenin ölçüsü verilen sözlerin uygulanmasıdır"

Esen, görüşmelerde anlaşmaya varmanın ardından başlayan güçlüklerin de açıkça konuşulduğunu söyledi. Taahhütlerin yerine getirilmesi, komisyonların işlevi ve kararların izlenmesi konusunda şu değerlendirmeyi yaptı: "Bir masanın kurulması ve anlaşmaya varılması çok önemli. Fakat güven, verilen sözlerin hayata geçirilmesiyle güçlenir. Taahhütleri kim izleyecek, komisyonlar hangi yetkilerle çalışacak, alınan kararların sonuçları nasıl değerlendirilecek? Bu soruların yanıtı belirsiz bırakılmamalı. **Güvenin ölçüsü uygulamadır.**"

"İlerleme ölçülemiyorsa eksikler de görülemez"

İrlanda Dışişleri Bakanlığındaki görüşmede kadınların, barış ve güvenlik alanındaki ulusal eylem planlarının sonuçlarını sorduğunu belirten Esen, yıllar içindeki ilerlemenin hangi verilerle ortaya konduğunu öğrenmek istediğini söyledi ve "Eylem planlarında ne kadar ilerleme sağlandığını ve bunun sayısal olarak gösterilip gösterilemediğini sordum. Tatmin edici sayısal veriler sunulamadı; ilerlemenin ölçülmesinin sınırlı kaldığı ifade edildi. Hedef koymak elbette önemli. Ama o hedefe yaklaşıp yaklaşılmadığını da bilmek gerekir. Sonuçlar ölçülemiyorsa eksikleri görmek ve gidermek güçleşir" yorumunda bulundu.

"Zor kararlar toplumun anlayacağı bir dille anlatılmalı"

Barış süreçlerinde toplumla kurulan iletişimin de güven açısından belirleyici olduğunu ifade eden Esen, siyasi aktörlerin zor meseleleri açıklamaktan kaçınmaması gerektiğini söyledi ve "İnsanlar hangi kararın neden alındığını ve nasıl uygulanacağını bilmeli. Süreç hakkında tutarlı, zamanında ve olgulara dayanan bilgi verilmeli. Özellikle yanlış bilginin hızla yayılabildiği dijital ortamda iletişim, sonradan düşünülecek bir ayrıntı değildir" dedi.

"Barışı korumak için de kapsayıcı bir yapı gerekli"

Esen, kadınların, yerel siyasi aktörlerin ve sivil toplumun müzakerelerdeki rolünün anlaşma sonrasına da sürmesi gerektiğini belirtti: "Farklı kesimleri dinlemek kadar, onlara kararların uygulanmasında ve izlenmesinde gerçek bir rol vermek de önemli. Şiddetin sona ermesi hayati bir eşik. Sonrasında toplumsal uyumu, adalet duygusunu ve birlikte yaşama iradesini güçlendirecek adımlar gerekiyor. Belfast'ta gördüğümüz en önemli meselelerden biri de barışa ulaşmak kadar onu korumanın sorumluluğudur."

